

Asia: VN/26814/2024

Koulutustarpeen ennakointimalli

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot työryhmän esityksestä

Akava pitää koulutustarpeen ennakointimallin uudistamista tarpeellisena ja kannatettavana. Mallin vahvuuksia ovat sen perustaminen laajaan tilastoaineistoon ja työmarkkinainformaatioon sekä mallinnuksen avoimuus ja läpinäkyvyys, joskin jälkimmäistä heikentää mallin osin hankala ymmärrettävyys. Ennakointimallin vuosittainen päivitys ja mahdollisuus täydentäviin moduuleihin lisäävät sen joustavuutta. Sinänsä mallissa on kuitenkin sellaisia puutteita, jotka estävät mallin käyttöönoton ilman jatkokehittämistä.

Lausunnonantajan näkemykset koskien koulutustarpeen ennakkoinnin periaatteita

Ennakkoinnin pohjaaminen nykyiseen työmarkkinadataan on perusteltu ratkaisu, mutta siihen sisältyy myös riskejä. Työmarkkinat voivat muuttua nopeastikin, jolloin malli voi perustua jo vanhentuneisiin signaaleihin. Lisäksi palkkatasoon perustuva tuottavuuden mittaaminen ei sovellu kaikille aloille.

Lausunnonantajan näkemykset koskien koulutustarpeen ennakointimallin toteutusta

Mallin jatkokehittämisessä on olennaista testata sen toimivuutta historiallisella aineistolla sekä tuoda esiin konkreettisia esimerkkejä alakohtaisista sovelluksista. Mallin terminologiaa ja rakennetta tulee selkeyttää, jotta sen tuottama tieto on ymmärrettävää paitsi asiantuntijoille myös poliittisille päättäjille ja muille sidosryhmille.

Lausunnonantajan näkemykset koskien työryhmäraportin mukaisen perusskenaarion ennakointitulosta

Perusskenaarion tulos, joka painottaa korkeakoulutettujen määrän nostamista, on linjassa poliittisen tavoitteen kanssa. Kuitenkin pelkkä määrällinen ennakointi ei ole riittävä – rinnalle tarvitaan laadullinen näkökulma, jotta koulutus vastaa myös sisällöllisesti työelämän tarpeisiin.

Esimerkiksi sote- ja lääketieteen koulutuksen osalta on välttämätöntä kehittää täydentäviä moduuleja, jotka huomioivat väestörakenteen, palvelutarpeen kehityksen sekä alakohtaiset kelpoisuusvaatimukset. Ilman näitä lisäosia mallia ei voida pitää riittävän perusteltuna kyseisten alojen koulutusmäärien ohjaamiseen.

Rekilä Piia
Akava ry